

Tišnjanska obitelj Banchetti i njezin arhivski fond

Anamaria Perović

Državni arhiv u Zadru
Ruđera Boškovića 1
HR – 23 000 Zadar
anamaria.perovic@dazd.hr

Izvorni znanstveni rad
Primljeno: 16. 6. 2023.
Prihvaćeno: 4. 9. 2023.
929.52Banchetti(093)
930.253(497.581.1Zadar)
DOI: 10.58565/vda.4.1.6

Sažetak

U radu se donosi prikaz obitelji Banchetti, koja se krajem 17. stoljeća iz sjeverne Italije doselila u šibenski kraj nastanivši se u mjestu Tisno na otoku Murteru. Ujedno se predstavlja arhivski fond obitelji pohranjen u Državnom arhivu u Zadru, čije gradivo sadržava zapise koji omogućuju izradu cjelovitog slijeda obiteljskih odnosa kroz pet generacija. Fond posebno obiluje imovinsko-pravnim dokumentima kojima se uređuju zemljišna pitanja. Njihov sadržaj donosi imena brojnih lokaliteta koji pružaju dragocjene podatke za onomastička istraživanja na području murterskih naselja Tisno i Jezera.

Gljučne riječi: obitelj Banchetti, Murter, Tisno, Jezera, Šibenik, sjeverna Italija, 16. – 20. stoljeće, obiteljski arhivski fond, imovinsko-pravni spisi, kupoprodajni ugovori

Uvod

U razdoblju 17. i početka 18. stoljeća više je obitelji s područja sjeverne Italije, najvećim dijelom iz okolice Bergama i Bescie doselilo u mjesto Tisno na otoku Murteru. Bile su to obitelji Spingaroli, D'Arcoli, Arrigoni, Galbiani, Morandi, Bolognino, Gelpi, ali i mnoge druge koje su tijekom vremena asimiliravši se u novoj sredini postale istaknuti sudionici društveno-gospodarskog razvoja i života mjesta. Na njihov dolazak u Dalmaciju, pretpostavlja se, utjecaja su imala ratna zbivanja kojima je u to vrijeme njihov kraj bio zahvaćen, progonstvo, siromaštvo, kao i druge nedaće koje su ih mogle prinuditi da trajno napuste svoje domove.¹ Prema pisanju don Petra Kaera mogućnost je i da su se u Tisnome nastanili na inicijativu šibenskih biskupa Vincenza Bassa (1589. – 1597.) i Vincenza Arrigonija (1599. – 1626.),

---

1 Vidi: Pietro Kaer, *Santuario della Madonna di Caravaggio nella borgata di Stretto sull'isola di Morter in Dalmazia* (Treviglio: Tipografia Messaggi, 1897.), 9-10; Više o krizi na Apeninskom poluotoku u spomenutom razdoblju vidi: Giuliano Procacci, *Povijest Talijana* (Zagreb: Barbat, 1996.).

koji su u tišnjanskom polju imali Biskupsko nadarje,² a pretpostavku da su pristigli kao upravitelji prihoda biskupskih posjeda prenosi i don Krsto Stošić.³ Jedna od obitelji koja je krajem 17. stoljeća iz okolice Bergama došla u Šibenik, a potom se nastanila u Tisnome, bila je i obitelj Banchetti, odnosno kako se iz sačuvanih izvora može razaznati, bila su to braća Andrea i Angiello Banchetti, sinovi Marc'Antonija. I toj, kao i drugim doseljenim posjedničkim obiteljima, u 18. je stoljeću bila povjerenička služba nadglednika Biskupske menze,⁴ vjerojatno već u vrijeme biskupa Ivana Dominika Callegarija (1676. – 1722.).

Podatak o mjestu podrijetla obitelji Banchetti zapisan je 1732. godine u oporuci trgovca Andree,⁵ a potraga za saznanjima o povijesnom naselju koje je u ostavinskom spisu navedeno kao mjesto zvano *Za'* u okolici Bergama, usmjerava nas prema gradu koji danas nosi ime Ponte San Pietro. Riječ je o području čija se najranija jezgra razvila duž obala rijeke Brembo u lombardijskoj pokrajini Bergamo. Rijeka naseljeni prostor dijeli na dva dijela; dvije obale povezane su malim mostom koji je kao i blizina crkvice posvećene sv. Petru, kako se tumači, gradu nadjenio ime. S obzirom na razdvojenost, prva naselja nekada su formirala i dvije odvojene općine, odnosno *comune*. Ona s jedne strane rijeke nazivala se *Ponte de là* (*Put de là*) ili *San Petri de là*, a ona s druge strane nosila je ime *Ponte de za* (*Put de za*) ili *San Petri de za*. Sredinom 15. stoljeća dvije povijesne cjeline sjedinjene su pod zajedničkim imenom Ponte San Pietro.⁶ U oporuci Andree, jednog od prvih u Tisno doseljenih članova obitelji Banchetti, nalazimo zapisano: *luoco d(ett)o Za' Territorrio di Bergamo*, pa bi jedno od tumačenja navedene formulacije moglo upućivati upravo na prostor smješten lijevo od lombardijske rijeke Brembo, odnosno na grad koji je od Bergama udaljen oko 7 km. Talijanski znanstvenik i pisac Giovanni Maironi da Ponte 1820. godine opisao je Ponte San Pietro kao veliko trgovačko mjesto smješteno na području grananja komunikacijskih puteva, nastanjeno s 1400 stanovnika, od kojih su polovicu činile zanatlije, trgovci i imućni uglednici, dok je drugi dio žitelja bio orijentiran na obavljanje poljoprivrednih poslova.⁷

2 Kaer, *Santuario della Madonna di Caravaggio*, 10.

3 Krsto Stošić, *Sela šibenskoga kotara* (Šibenik: Tiskara Kačić, 1941.), 201-202.

4 Milovan Buchberger, „Skice za portret tišnjanske porodice Mazzura”, *Gordogan* 31–32 (2015), 60.

5 Državni arhiv u Zadru (Hrvatska). HR-DAZD-509 Obitelj Banchetti (1697./1865.) (dalje: HR-DAZD-509), 1.3 (kut. 1).

6 „Città di Ponte San Pietro, Provincia di Bergamo. Cenni storici”, *Comune Ponte San Pietro*, pristupljeno 18. 5. 2023. <https://www.comune.pontesanpietro.bg.it/territorio/cenni-storici>; Paolo Oscar, Oreste Belotti, *Atlante storico del territorio bergamasco. Geografia delle circoscrizioni comunali e sovracomunali dalla fine del XIV secolo ad oggi* (Bergamo: Provincia di Bergamo, 2000.), 229.

7 Gio. Maironi da Ponte, *Dizionario odeporico o sia storico-politico-naturale della provincia bergamasca*, Volume III. (Bergamo: Stamperia Mazzoleni, 1820.), 6-7.

Crtice iz života obitelji Banchetti u Tisnome i u Šibeniku

Trgovačkim aktivnostima poznato je, bavio se i Andrea, jedan od dvaju pridošle braće Banchetti. Braća su se u Tisnome naselila, ili možda u početku tamo samo povremeno boravila,⁸ najvjerojatnije između 1687. i 1688. godine. Na takav zaključak upućuju podatci pisanih izvora Župe Sv. Duha u Tisnome i arhiva Šibenske biskupije.⁹ Andrea Banchetti zabilježen je u matičnim knjigama župe dvaput kao kum na krštenju 1688. godine,¹⁰ a s druge strane, prema popisu Stanja duša obavljenom svega godinu dana prije, o članovima te obitelji u mjestu još uvijek nije bilo spomena.¹¹ Na temelju spisa sačuvanih u sastavu obiteljskoga fonda koji se čuva u Državnom arhivu u Zadru može se pratiti da je 1700. godine Andrea Banchetti nazočio kao svjedok pri potpisivanju jednog dokumenta imovinsko-pravnog karaktera.¹² Kuću, odnosno polovicu kuće, konobe i mlina, ruševnu trgovinu, peć i pola vrta, u Tisnome je kupio godine 1709. od šibenskoga plemića Kažimira Vrančića¹³ te se 1711. vjenčao sa Zuaninom (Ivanicom),¹⁴ kćeri Jerolima Colettija, čije je imanje također pripalo u njegovo vlasništvo.¹⁵ O njegovu bratu Angielu zasad, pak, nema puno utvrđenih podataka. Poznato je tek da je preminuo 20. siječnja 1741. te da je sahranjen u tišnjanskoj crkvi Sv. Duha.¹⁶

Već je Andrea Banchetti na otoku Murteru stekao znatan imetak, a nakon njega ulaganjima u kupovinu terena, vinograda i maslinika nastavili su se baviti njegovi sinovi, također trgovci Marc'Antonio/Antonio (r. 1716.) i Giuseppe Andrea / Iseppo (r. 1732.). Brojni su sačuvani spisi o kupoprodajama koji se odnose na zemljišta otoka Murtera u predjelima, kao što su Rastovice u Tisnome ili, primjerice, Koromašnica, Poljane, Vršak, Lovišća i mnogi drugi lokaliteti u Jezerima. Obitelj Banchetti bila je smatrana jednom od najimućnijih tišnjanskih obitelji. Osim što su bili

8 Don Krsto Stošić piše da je Andrija sin Markantonija došao u Šibenik, a zatim u Tisno. Vidi: Stošić, *Sela šibenskoga kotara*, 203.

9 Tijekom pisanja ovoga rada uz fondove Državnog arhiva u Zadru konzultirano je gradivo arhiva Šibenske biskupije i župnog arhiva u Tisnome, te ovom prilikom zahvaljujem na susretljivosti i pomoći voditelju Biskupijskog arhiva don Olegu Petroviću, kao i župniku Župe Sv. Duha u Tisnome don Lazaru Čibariću.

10 Arhiv Župe Sv. Duha u Tisnome. Matična knjiga krštenih 1681. – 1742., sv. I., fol. 14v i 15r.

11 Biskupijski arhiv Šibenik (Hrvatska). HR-BAS-79 Zbirka anagrafa 1684./1895., popis Stanja duša u Tisnome iz 1687. godine.

12 HR-DAZD-509/6.3 (kut. 2).

13 HR-DAZD-509/1.1 (kut. 1).

14 HR-DAZD-509/1.1 (kut. 1).

15 Kristijan Juran, *Otok Murter u 16. i 17. stoljeću* (Murter: Narodna knjižnica i čitaonica Murter: Ogranak Matice hrvatske Murter, 2017.), 74.

16 Arhiv Župe Sv. Duha u Tisnome, Matična knjiga umrlih 1689. – 1769., fol. 33r; HR-DAZD-509/1.2, str. 1 (kut. 1).

jedna od nekolicine obitelji koje su posjedovale mlin i presu za ulje,¹⁷ u prizemlju njihove obiteljske kuće nalazila se trgovina.¹⁸ Barokna kuća obitelji s natpisima koji sadržavaju uklesane godine 1744. i 1763. i danas se nalazi u Tisnome.¹⁹ U njihovu je posjedu bio jedan dio tišnjanske rive,²⁰ a imanje s kamenom ladanjskom kućom obitelj je imala na području Rastovica.²¹

Kao zemljoposjednici, braća Antonio i Giuseppe sklapali su s mještanima Jezeru ugovore o kolonatskim odnosima, odnosno ugovore o zakupu zemljišta. Svoje zemlje davali su u najam na obrađivanje težacima koji su se pritom obvezivali na ugovorena davanja odnosno ustupanje dijela uroda.²² U sljedećoj generaciji te je poslove preuzeo Giuseppeov sin Marc'Antonio (r. 1772.), a nakon njega glavni zastupnik obitelji u imovinskim pitanjima bio je jedan od njegovih triju nećaka, Antonio (r. 1794.).

Godine 1823. Antonio Banchetti vjenčao se s Mariannom Tommaseo, sestrom čuvenog književnika, jezikoslovca i političara Nicolò Tommasea.²³ Obiteljskim poslovima Antonio je iz Tisnoga upravljao do razdoblja kada je preselio u Šibenik, vjerojatno do pred kraj tridesetih godina 19. stoljeća. Da je četrdesetih godina već zasigurno živio u Šibeniku, vidljivo je iz jedinog ugovora obiteljskoga fonda koji je sačuvan iz tog razdoblja, onoga sastavljenog 1841., gdje je uz ime Antonija Banchettija navedena opisna sastavnica „*da questa città*”, iz koje je jasno da je sad već riječ o stanovniku Šibenika, odnosno grada u kojem je ugovor bio sklopljen.²⁴ Jednu kuću u Šibeniku – smještenu na obali nasuprot crkve sv. Nikole koja je pripadala bratovštini pomoraca i brodograditelja – obitelj je odavno posjedovala. Moguće je to razaznati iz više kupoprodajnih dokumenta koji su u njoj sastavljeni još 1717. godine.²⁵ Ugovori sklopljeni nešto poslije odaju i to da je u istoj kući bila smještena još jedna obiteljska trgovina,²⁶ a Ante Colić spominje kako su se u posjedu te obitelji nalazile i zgrade koje je u Šibeniku nekada imala obitelj Tommaseo.²⁷

17 Ante Colić, *Iz prošlosti Tisnoga* (Šibenik: Ante Colić, 1980.), 69.

18 Vidi ugovore od 8. srpnja 1755., HR-DAZD-509/2.1.2.17 (kut. 1).

19 Josip Čuzela, Ivo Šprljan, *Otok Murter: pogled na baštinu* (Tisno: Općina Tisno, 2019.), 215.

20 HR-DAZD-509/2.1.1.2 (kut. 1).

21 Ante Colić donosi podatak i da je obitelj u Jezerima imala dvorac s velikim vinogradom Njivice. Colić, *Iz prošlosti Tisnoga*, 63.

22 O zemljišnim odnosima na otoku Murteru vidi: Juran, *Otok Murter u 16. i 17. stoljeću*, 96–117.

23 HR-DAZD-509/1.2, str. 20 (kut. 1).

24 HR-DAZD-509/2.1.2.33 (kut. 1).

25 HR-DAZD-509/2.1.2.1 ugovori od 8. travnja i 28. kolovoza 1717., 2.1.2.5 ugovor od 12. svibnja 1717. i 2.1.2.6 ugovor od 29. listopada 1717. (kut. 1).

26 HR-DAZD-509/2.1.2.1 ugovori od 18. ožujka i 1. travnja 1754., 2.1.2.6 ugovor od 9. ožujka 1754., 2.1.2.18 ugovor od 25. listopada 1753.

27 Colić, *Iz prošlosti Tisnoga*, 63.

Odnosi Banchettijevih s obitelji Nicolò Tommasea bili su vrlo bliski. Pored toga što su bili rodbinski povezani, članove dviju obitelji spajalo je i kumstvo. Girolamo Tommaso, tast Antonija Banchettija, 1831. godine bio je jedan od kumova na vjenčanju njegovoj sestri Paolini, a krsni kum 1832. bio je Andrei, sinu Antonijeva brata Vincenza.²⁸ U Girolamovoj kući u Šibeniku preminuo je Tommaso Banchetti, Antonijev stric koji je 1811. bio izabran za prvog načelnika općine Tisno. Kako je u zabilježici o smrti strica nećak Antonio sam zapisao, Girolamo Tommaso brinuo se o njemu kao o vlastitu sinu, a jednako tako i cijela njegova obitelj.²⁹

Antonio Banchetti i Marianna Tommaso 1824. godine postali su roditelji djevojčice Bettine Catherine, koja je, međutim, poživjela svega nekoliko tjedana.³⁰ Djece poslije više nisu imali, no dosta godina poslije na brigu su preuzeli devetnaestogodišnjeg posinka Nicolò Tommasea.³¹ Prilikom jednog višemjesečnog posjeta Tommasu u Firenci 1861. godine, supružnici Banchetti, zavojevši mladića, odlučili su uz suglasnost obitelji povesti ga sa sobom u Šibenik.³² Riječ je bila o mladom Spiridoneu Artaleu, koji će poslije postati istaknuti knjižar, nakladnik i tiskar, utemeljivši 1874. u Zadru tiskaru koja je glasila za najveću i najopremljeniju u čitavoj pokrajini.³³

Antonio Banchetti imao je tri sestre – Mariettinu, Giovannu i Paolinu, te dva brata – Nicolò (r. 1796.) i Vincenza (r. 1800.). Vincenzo Banchetti bio je jedini od trojice braće iz te četvrte generacije obitelji koji je nastavio živjeti u Tisnome. Jer, pored Antonija, koji je preselio u Šibenik, iz mjesta je zaposlivši se u državnoj službi otišao i Nicolò. On je s obitelji stanovao u Makarskoj, rodnom mjestu svoje supruge Rose Puovich s kojom se vjenčao 1823.,³⁴ te je većinu svojeg radnog vijeka proveo kao porezni nadzornik u Makarskoj i Splitu.³⁵

28 HR-DAZD-509/1.2, str. 24 i 25 (kut. 1).

29 HR-DAZD-509/1.2, str. 23 (kut. 1).

30 HR-DAZD-509/1.2, str. 21 (kut. 1).

31 Nicolò Tommaso vjenčao se 1851. godine s udovicom Diamante Pavello koja je imala troje djece – Domenica, Spiridonea i Mattea. U braku su dobili dvoje djece – Caterinu i Girolama. Vidi: Angelico Alachevich, „La tipografia Artale”, *Il Dalmatino* 64 (1940), 41.

32 Alachevich, „La tipografia Artale”, 42; Spiridone Artale, *Nel cinquantesimo anniversario della morte di Niccolò Tommaso: ricordi personali* (Zara: S. Artale, 1924.), 13.

33 Alachevich, „La tipografia Artale”, 43-44.

34 HR-DAZD-509/1.2, str. 21 (kut. 1).

35 *Almanacco provinciale della Dalmazia per l'anno... / Schematismo provinciale della Dalmazia (per l'anno)... / Almanacco della Dalmazia per l'anno... / Schematismo dell'Imp. regio governo della Dalmazia per l'anno... 1822. – 1840.* (Zara: Stamperia Governiale / Tipografia Demarchi / Tipografia Fratelli Battara, 1822. – 1840.); Prije preuzimanja službe u Makarskoj Nicolò Banchetti bio je 1820. i 1821. na službi (*Ricevitore demaniale i Percettore delle contribuzioni*) u Pagu i Rabu. Vidi: Državni arhiv u Zadru (Hrvatska). HR-DAZD-88 Vlada/Namjesništvo za Dalmaciju (1814. – 1918.) (dalje: HR-DAZD-88), Urudžbeni zapisnici (dalje: UZ) Odjelnih spisa Namjesništva, god. 1820., knj. 66, upis pod br. 3956; knj. 67, upis pod br. 5342; knj. 68, upis pod br. 6537.; knj.

Vincenzo Banchetti bio je 1848. godine uvršten na popis vodećih tišnjanskih posjednika s godišnjim prihodom od 700 forinti.³⁶ Na popisu najimućnijih Šibenčana u isto se vrijeme našao njegov brat Antonio, čija je renta iznosila 1000 forinti.³⁷ Te su liste bile sastavljene na zahtjev Vlade za Dalmaciju, a osobe navedene u pregledima izrađenim za svaku općinu, trebale su sudjelovati u biranju dalmatinskih zastupnika za Bečki parlament.³⁸ Uz prihode koje su dobivali od svojih zemalja braća Antonio i Vincenzo dobit su ostvarivali i od najma kuća koje su iznajmljivali za razne potrebe. Tako se u arhivskom gradivu Namjesništva može vidjeti da je 1837., ali i kasnijih godina, jedan svoj prostor Vincenzo dao na korištenje, odnosno iznajmio za smještaj vojne postrojbe u Tisnome,³⁹ a 1861. odobren je ugovor o trogodišnjem najmu kuće koji je Antonio Banchetti sklopio s općinom Tisno za potrebe škole i održavanje nastave.⁴⁰

Osim na gospodarskom planu, članovi obitelji Banchetti aktivni su bili i u javnom životu u Tisnome, a isto tako i u Šibeniku. Kako je već spomenuto, Antonijev stric Tommaso 1811. godine bio je izabran za prvog načelnika općine Tisno.⁴¹ Ta funkcija potvrđena mu je 1813., a na isto mjesto ponovno je bio imenovan i 1823. godine.⁴² Službu načelnika Tisnoga sredinom 19. stoljeća obnašao je i njegov nećak Vincenzo, Antonijev brat.⁴³ Antonio je od 1838. do 1841. bio član šibenskoga Općinskog vijeća (*1. Assessore*).⁴⁴ Kada je 1848. u Šibeniku oformljena Narodna straža,

---

74, upis pod br. 19963.; god. 1821., knj. 77, upis pod br. 3260.

36 HR-DAZD-88, Predsjednički spisi Namjesništva, spisi br. 1227 (poslan pod br. 12) i 1297 (poslan pod br. 12) – oba unutar spisa br. 1298, kat. I/1.12 (kut. 438).

37 HR-DAZD-88, Predsjednički spisi Namjesništva, spis br. 1276 (poslan pod br. 880) – unutar spisa br. 1298, kat. I/1.12 (kut. 438).

38 HR-DAZD-88, Predsjednički spisi Namjesništva, spis br. 1184, kat. I/1.12 (kut. 438); Vidi i: 40 najimućnijih Šibenčana 1848. godine, *Šibenski list*, god. III., br. 103, 27. srpnja 1954., 3.

39 HR-DAZD-88, UZ Odjelnih spisa Namjesništva za god. 1837., knj. 278, upis pod br. 16 031; knj. 281, upis pod br. 23 397; UZ Odjelnih spisa Namjesništva za god. 1838., knj. 286., upisi pod br. 6871; knj. 291, upis pod br. 16133; knj. 293, upis pod br. 20 029; UZ Odjelnih spisa Namjesništva za god. 1839., knj. 295., upis pod br. 797. i dr.

40 HR-DAZD-88, Odjelni spisi Namjesništva, kat. VII/C, spis br. 4126 – unutar spisa br. 1663, god. 1861. (kut. 1690).

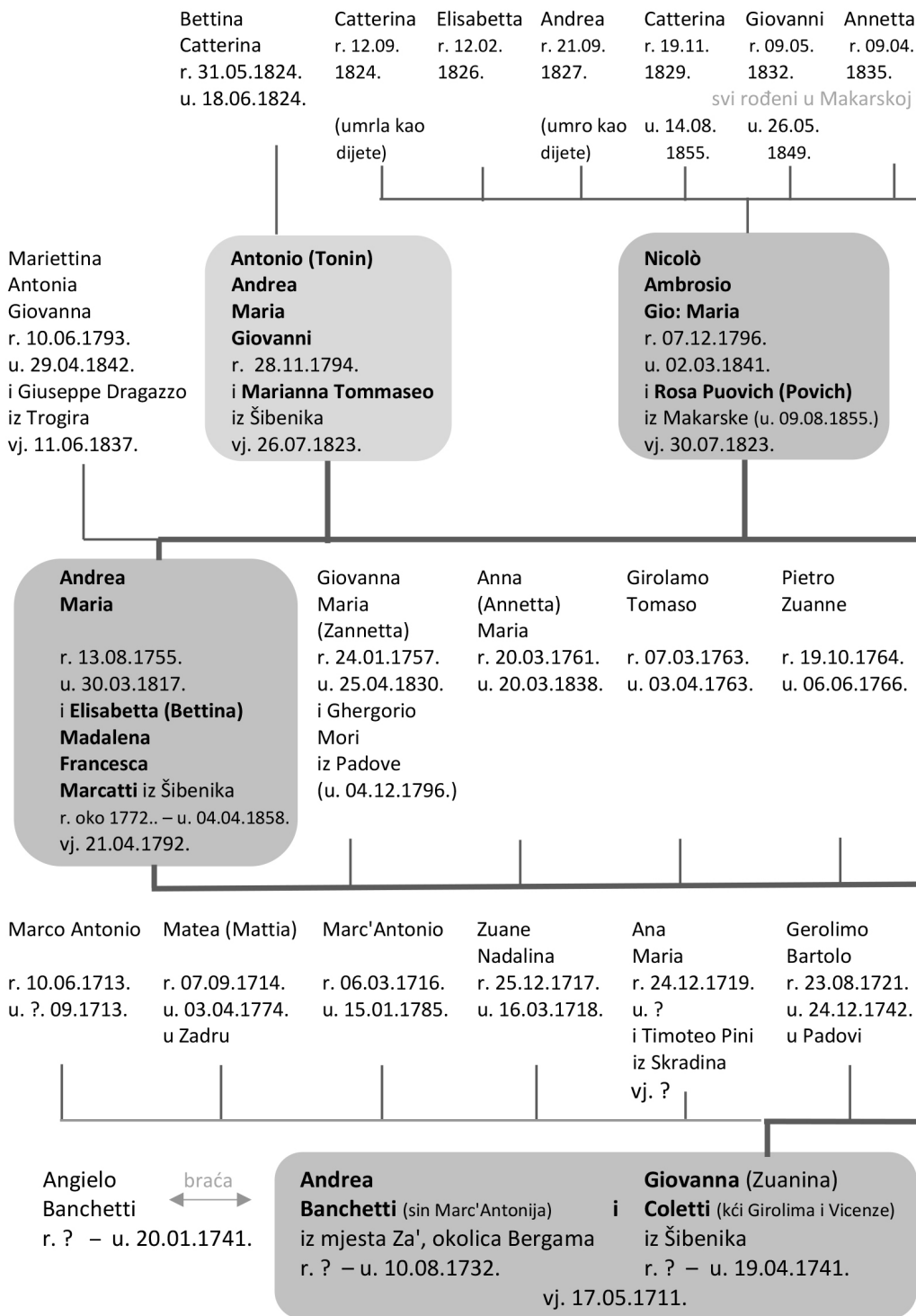
41 HR-DAZD-509/3.2 (kut. 2).

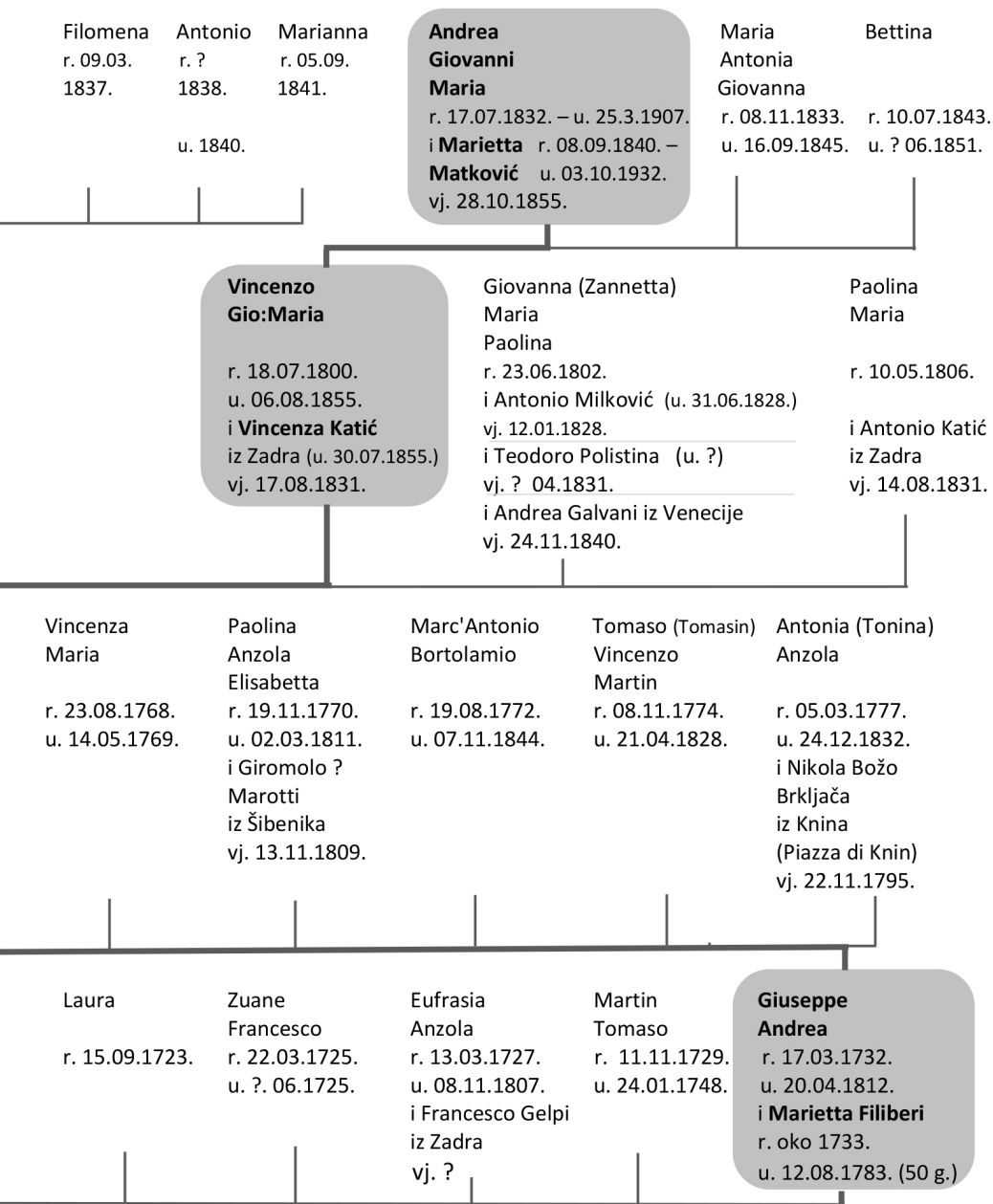
42 HR-DAZD-509/3.5, 3.7 (kut. 2); Vidi i: *Schematismo provinciale della Dalmazia (per l'anno)... / Almanacco provinciale della Dalmazia per l'anno... 1824. – 1828.* (Zara: Stamperia Governiale / Stamperia Governiale di Gio: Demarchi), 1824. – 1828).

43 U nekoliko spisa fonda Vlade za Dalmaciju iz godine 1853. i 1854. spominje se određeno dugovanje nekadašnjeg načelnika Tisnoga Vincenza Banchettija. Vidi: HR-DAZD-88, Kazalo Odjelnih spisa Namjesništva, knj. 774, v. Banchetti Vincenzo, str. 67; UZ Odjelnih spisa Namjesništva za god. 1853., knj. 490, upis pod br. 2353; Isti fond: Odjelni spisi Namjesništva, kat. XIII/A, spis br. 23 664 (kut. 1178); kat. IX/B, spis br. 2153 (kut. 1231).

44 *Almanacco della Dalmazia per l'anno... / Schematismo dell'Imp. regio governo della Dalmazia per l'anno... 1838. – 1841.* (Zara: Tipografia dei Fratelli Battara, 1838. – 1841).

Slika 1. Rodoslov obitelji Banchetti

imenovan je za njezina zapovjednika,⁴⁵ a na temelju odluke šibenskog Općinskoga vijeća koju je u prosincu 1862. potvrdilo Okružno poglavarstvo u Zadru izabran je bio za općinskoga savjetnika.⁴⁶

Posljednji muški potomak tišnjanske obitelji Banchetti bio je Vincenzov sin Andrea (r. 1832.), koji se 1855. godine vjenčao s Mariettom, kćeri Ivana Matkovića, također tišnjanskoga načelnika.⁴⁷ Kako je iz jednog spisa iz 1866. godine vidljivo, Andrea je obnašao funkciju općinskoga vijećnika u Tisnome.⁴⁸ Godine 1871. i 1872. bio je član poljoprivrednog (i šumarskog) vijeća u Šibeniku,⁴⁹ te od 1873. jedan od zamjenskih članova šibenske Kotarske komisije za uređenje zemljarine, koje je biralo općinsko načelništvo.⁵⁰ Andrea Banchetti umro je u ožujku 1907. godine,⁵¹ a posljednja članica obitelji bila je njegova supruga Marietta, koja je preminula 1935.⁵² Obiteljsku kuću prodala je 1923. godine braći Čuzela-Papati, Andriji, Jeri, Anti i Martinu.⁵³

Arhivski fond obitelji Banchetti

Obiteljske bilješke, ugovori i razni drugi spisi koji su nastali u vremenskom rasponu između 1697. i 1865. godine djelovanjem pet generacija obitelji danas se čuvaju u Državnom arhivu u Zadru. Dio su arhivskoga fonda koji nosi naziv „Obitelj Banchetti” i označen je signaturom HR-DAZD-509.⁵⁴

45 U spisu fonda Vlade za Dalmaciju iz godine 1848. zapovjednik Narodne straže Antonio Banchetti traži pojašnjenja oko njezine organizacije. Vidi: HR-DAZD-88, Odjelni spisi Namjesništva, god. 1848, kat. IX/2, spis 11221 – unutar spisa 7024 (kut. 929).

46 HR-DAZD-88, Odjelni spisi Namjesništva, god. 1863., kat. IX/a, spis br. 314 (kut. 1815).

47 HR-DAZD-509/1.2, str. 30 (kut. 1).

48 HR-DAZD-88, Odjelni spisi Namjesništva, god. 1866., kat. IX/A, spis br. 8893 – unutar spisa br. 32 (kut. 1985).

49 *Manuale del Regno di Dalmazia per l'anno... 1871. – 1872.* (Zara: Tipografia Fratelli Battara, 1871. – 1872.).

50 *Manuale del Regno di Dalmazia per l'anno... 1873. – 1879.* (Zara: Tipografia Fratelli Battara / Tipografia di Giovanni Woditzka / Libraj-o-editore Lorenzo Mazzanti, 1873. – 1879.).

51 Arhiv Župe Sv. Duha u Tisnome. Anagraf – *Status animarum*, knj. IV, fol 13v i 14r.

52 Arhiv Župe Sv. Duha u Tisnome. Anagraf – *Status animarum*, knj. IV, fol 13v i 14r.

53 Branko Pavlov, „Tisno i Tišnjani kroz stoljeća”, *Narodna knjižnica i čitaonica Tisno*, pristupljeno 18. 5. 2023. <http://www.nkc-tisno.hr/index.php/novosti/400-tisno-i-tisnjani-kroz-stoljeca>.

54 Fond obitelji Banchetti evidentiran je u Vodiču Državnog arhiva u Zadru: Josip Kolanović, ur., *Vodič Državnoga arhiva u Zadru* (Zadar: Državni arhiv u Zadru, 2014.), 522-523.; Tijekom obrade i sređivanja gradiva, za fond je izrađen analitički inventar prilikom čega su podatci iz Vodiča dopunjeni i korigirani. Vidi: Anamaria Perović, *HR-DAZD-509 Obitelj Banchetti 1697. – 1865., analitički inventar* (Zadar: Državni arhiv u Zadru, 2023.).

Spisi su sadržani unutar dviju arhivskih kutija, a među gradivom je pronađen listić s napomenom na kojoj stoji zapisano da je razne spise obitelji Banchetti iz Tisnoga predao na pohranu u (šibenski) općinski arhiv 1925. godine don Krsto Stošić. U svojoj knjizi *Sela šibenskoga kotara* taj istaknuti istraživač šibenske povijesti pojašnjava kako je spise pronašao u mjesnoj mesnici, sakupio ih i predao općini na čuvanje.⁵⁵ Nije, međutim, zabilježeno kada je gradivo prebačeno iz arhiva šibenske općine u Državni arhiv u Zadru. U Opći inventar Arhiva fond je, pak, uvršten 2011. godine.

Gradivo tog obiteljskoga fonda najvećim dijelom sačinjavaju spisi imovinsko-pravnih obilježja. Riječ je o ugovorima o kupovini objekata i zemljišta u mjestima Tisno i Jezera, ugovorima o reguliranju kolonatskih odnosa koje su s mještanima Jezera ugovarali zemljoposjednici Banchetti kao i drugoj srodnoj dokumentaciji. Manji dio fonda čini osobna obiteljska dokumentacija, te nekoliko spisa povezanih s poslovnim aktivnostima Tommasa Banchettija, prvog načelnika Općine Tisno. Unutar fonda nalazi se i nekolicina spisa koji se odnose na službu Ivana Matkovića, oca Marijette Matković udane za Andreu Banchettija, a među gradivom je pronađeno i nekoliko imovinsko-pravnih dokumenata povezanih s obitelji Banovac, koja je živjela u Šibeniku. Sve gradivo fonda analitički je sređeno i popisano, te oblikovanu strukturu fonda sačinjava šest arhivskih serija, od kojih je jedna razrađena na podserije i podpodserije:

1. Osobni spisi obitelji Banchetti
2. Imovinsko-pravni spisi obitelji Banchetti
  - 2.1 Kupoprodajni ugovori
    - 2.1.1 Kuće i zemljišta u Tisnome na otoku Murteru
    - 2.1.2 Zemljišta u Jezerima na otoku Murteru
  - 2.2 Dokumentacija o sklapanju i uređenju kolonatskih odnosa
  - 2.3 Razni imovinsko-pravni dokumenti
3. Poslovni spisi Tommasa Banchettija
4. Poslovni spisi Ivana Matkovića
5. Imovinsko-pravni spisi obitelji Banovac
6. Razno.

Unutar osobnih spisa obitelji izdvaja se knjižica s vrlo iscrpno sastavljenim bilješkama o rođenju i krštenju, krizmi, vjenčanju te smrti članova obitelji, potomaka Andree Banchettija.⁵⁶ Uvezani svešćić započinje evidencijama koje je s godinom

⁵⁵ Stošić, *Sela šibenskoga kotara*, 203.

⁵⁶ HR-DAZD-509/1.2

1732. započeo unositi Andrein sin Giuseppe, a tijekom vremena sve do 1855. bilježiti su ih pozorno nastavili i drugi članovi obitelji. Na temelju podataka koji su u njima sadržani bilo je moguće izraditi cjelovito genealoško stablo kojim je obuhvaćeno svih pet generacija obitelji, uključujući čak i one članove koji su iz Tisnoga odselili u Šibenik, Makarsku, Zadar, Padovu i drugdje (Slika 1.). Detaljnijom analizom upisa iz tog izvora moguće je razaznati i veze Banchettijevih koje su putem kumstva ostvarivali s obiteljima različite provenijencije kao i društveno-gospodarskog statusa. Među njima su bili šibenski knez i kapetan Roberto Valier, obitelji Gelpi i Alborghetti iz Tisnoga, članovi plemićkih obitelji Galbiani i Dominis iz Šibenika, Borelli iz Zadra, trgovci Michiel Bohinz iz Rijeke i Mattio Targhetta iz Venecije te mnogi drugi. Osobnoj dokumentaciji obitelji pripada i oporuka Andree Banchettija sastavljena 1732. godine u kojoj se kao jedna od neobičnijih stavka koja nije podrobnije objašnjena ističe njegova želja da svakoj ženi iz Tisnoga, Jezera i Zlosela koja bude rodila dijete u razdoblju od 25. ožujka do 8. listopada sljedeće godine, njegovi nasljednici udijele po jedan vrč vina i jedan kruh.⁵⁷

Uvid u gospodarske aktivnosti obitelji pružaju imovinsko-pravni spisi fonda. Donose saznanja o rasprostranjenosti obiteljskih posjeda i ugovaranju pojedinačnih poslovnih odnosa. Njihovom pomnijom analizom moguće je utvrditi kojim se slijedom odvijalo vođenje i preuzimanje poslova od strane pojedinih članova obitelji, no ta dokumentacija ujedno pruža mogućnosti i za sagledavanje nekih drugih, širih pitanja. Iz spisa je na primjer moguće iščitati na koji se način tijekom 18. i 19. stoljeća odvijalo pravno reguliranje kolonatskih odnosa, a kupoprodajni i drugi ugovori osobito su vrijedni za sagledavanje prostora murterskih naselja u prošlosti. Prilikom opisa pojedinog zemljišta koje je bilo predmet kupovine, u toj vrsti dokumenata redovito se navodi s kojim sve terenima prostor graniči i tko su njihovi vlasnici, na kojim se stranama nalaze obradive površine, a kuda prolazi javna ulica. Imena mjesnog stanovništva kao i imena mnogobrojnih lokaliteta koji se spominju u dokumentima, materijal je koji istraživačima toponomastike i antroponomastike može poslužiti kao vrlo vrijedna građa.⁵⁸

Nekoliko zanimljivosti koje nisu povezane isključivo s obitelji Banchetti donose dokumenti iz serije službenih spisa Ivana Matkovića, tasta Andree Banchettija. Ivan Matković, rođen u Vodicama, bio je nećak Petra Katunarića, načelnika Tisnoga, koji je na toj funkciji 1829. godine naslijedio Tommasa Banchettija. Radio je kao sanitarni zastupnik i carinski prijammnik, a 1855. i on je bio imenovan tiš-

57 HR-DAZD-509/1.3

58 O murterskim povijesnim toponimima v. Kristijan Juran „Popis povijesnih toponima iz arhivske građe”, *Toponimija otoka Murtera*, gl. ur. Vladimir Skračić (Zadar: Sveučilište u Zadru, Centar za onomastička istraživanja, 2010.), 229-266. Na pomoći pri identificiranju toponima sadržanih u gradivu fonda ovom prilikom zahvaljujem prof. dr. sc. Kristijanu Juranu.

njanskim načelnikom.⁵⁹ Zamolba Ivana Matkovića koju je 1859. godine uputio austrijskomu caru Ferdinandu I., u kojoj traži primanje svojega dvanaestogodišnjeg sina na vojni institut, sadržava opširno prikazan rad i postignuća njegova ujaka Petra Katunarića. U spisu je tako opisano njegovo djelovanje na otvaranju kolnih puteva, zalaganje za gradnju i uređenje crkava, groblja i župnih stanova u Tisnome, ali i drugim, okolnim mjestima poput Jezera, Zlosela, Tribunja ili Vodica. Istaknut je njegov rad na podizanju škola te osobita briga za potrebite, kao i brojne druge aktivnosti koje je poduzimao i za koje je primio brojna priznanja.⁶⁰

U zasebnu seriju fonda izdvojeno je nekoliko imovinsko-pravnih dokumenata iz razdoblja od 1740. do 1791. koji glase na ime Zuanne (Ivana) Banovca, odnosno njegovih sinova Nadala i Girolama. Don Krsto Stošić donosi podatke o Ivanu i Nadi (Boži) Banovcu zaslužnima za gradnju crkve Varoške župe u Šibeniku, te navodi kako su se Banovci u Šibenik doselili iz Čiste kod Skradina.⁶¹ Božu Banovca, trgovca žitom i uljem, spominje Šime Peričić,⁶² a o primitku članova te obitelji u ninsko plemstvo pisao je Miroslav Granić.⁶³ Nije poznato na koji su način kupoprodajni spisi dospjeli unutar ovog arhivskoga fonda, no pojedini članovi obitelji Banovac zabilježeni su u obiteljskoj bilježnici na nekoliko mjesta kao kumovi,⁶⁴ a uočljiv je i podatak da je oporuka Andree Banchettija bila sastavljena u kući obitelji Banovac.

Zaključak

Obitelj Banchetti, kao jedan od vodećih nositelja gospodarskih aktivnosti te angažirani sudionik javnih zbivanja 18. i prve polovice 19. stoljeća, u razvoju mjesta Tisno ostavila je važan trag. Ovaj kratak pregled obiteljskih odnosa i pojedinih segmenata iz njihova života iznesen je ponajviše na temelju podataka sadržanih u obiteljskim spisima. Riječ je o fondu malog obima s pretežito imovinsko-pravnom dokumentacijom i tek manjom količinom osobnih spisa. No, premda u njemu go-

59 HR-DAZD-509/4.1 – 4.3, 4.5, 4.7, 4.12 (kut. 2).

60 HR-DAZD-509/4.15 (kut. 2).

61 U istom djelu prenosi i posvetni tekst nekadašnjeg varoškoga župnika fra Luke Vladimirovića koji je Nadi Banovcu posvetio svoju knjigu *Slavodobitje Karstjanstva*, a u kojem spominje nekoliko naraštaja obitelji Banovac. Krsto Stošić, *Varoška župa u Šibeniku. Povijesne crte* (Šibenik: Tiskara „Kačić”, 1932.), 15-19.

62 Šime Peričić, „Prilog poznavanju brodarstva i pomorske trgovine šibenske regije u XVIII stoljeću”, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* 7 (1975), 188.

63 Miroslav Granić, „Popis plemića grada Nina iz 1817. godine”, *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti* 32 (2014), 206.

64 HR-DAZD-509/1.2, str. 3, 6, 15 (kut. 1).

tovo u potpunosti izostaje obiteljska korespondencija koja je inače karakteristična za takvu vrstu gradiva (obiteljske i osobne arhivske fondove), te koja bi zasigurno pružila osobniji uvid u svakodnevicu članova obitelji, njihova razmišljanja i preokupacije, gradivo je vrlo vrijedan izvor, kako za poznavanje obiteljskih prilika tako za upotpunjavanje slike tišnjanske povijesti. Spisi omogućuju detaljno rekonstruiranje genealoškog slijeda i uvid u zemljišne poslove obitelji Banchetti, a pojedina dokumentacija, osobito ona raspoređena u tematske serije o službenim aktivnostima nekadašnjih tišnjanskih načelnika, donosi podatke zanimljive za proučavanje najranijeg ustroja općinske uprave. Imovinsko-pravna dokumentacija kao najveća cjelina gradiva unutar fonda ujedno je važan materijal za obradu murterske povijesne toponimije i antroponimije.

Analitički popis gradiva fonda donosi se u prilogu.

Prilog: Analitički popis gradiva fonda

Signatura: HR-DAZD-509/1
Naslov: Osobni spisi obitelji Banchetti
Vremenski raspon: 1709./1865.
Količina: 0,03 d/m
Razina opisa: serija

Signatura	Naslov arhivske jedinice / Sadržaj	Vremenska oznaka	Tehnička jedinica
1.1	Zabilješke o vjenčanju Andree Banchettija i Zuanine Coletti 1711. godine, rođenju i krštenju njihove djece, te smrti pojedinih članova obitelji (zabilješke se nalaze na listu kupoprodajnog ugovora iz 1709. godine)	1709. – 1774.	1
1.2	Uvezani svešćić s bilješkama o rođenju, krštenju, krizmi, vjenčanju i smrti članova obitelji Banchetti	1732. – 1864.	
1.3	Oporuka Andree Banchettija, pok. Marc'Antonija	10. 8. 1732.	
1.4	Korespondencija vezana za dogovor oko vjenčanja Antonije Anzole Banchetti (kćeri Giuseppea) i Bože (Nadala) Nikole Brkljače iz Knina	1795.	
1.5	Spisi vezani za dodjelu miraza Antoniji Anzoli Banchetti, kćeri Giuseppea	1795. – 1796.	
1.6	Prijepis dokumenta koji se odnosi na isplatu nasljedstva Zanetti Banchetti, kćeri Giuseppea Banchettija i supruzi Gregorija Morija	6. 10. 1796.	
1.7	Tabelarna specifikacija dobara pok. Nicolòa Banchettija (pok. Andree) izrađena u svrhu podjele imovine nasljednicima; sadrži popis terena (obrađivih i neobrađivih polja), kuća i pokretnina u Tisnome i Jezerima	12. 3. 1846.	
1.8	Pismo strica (vjerojatno Antonija Andree) nećaku (vjerojatno Andrei Giovanniju) - Šibenik	10. 2. 1865.	

Signatura: HR-DAZD-509/2
Naslov: Imovinsko-pravni spisi obitelji Banchetti
Vremenski raspon: 1709./1841.
Količina: 0,10 d/m
Razina opisa: serija

Signatura	Naslov arhivske jedinice / Sadržaj	Vremenska oznaka	Tehnička jedinica
2.1	Kupoprodajni ugovori		
2.1.1	Kuće i zemljišta u Tisnome na otoku Murteru		
2.1.1.1	Kuća i drugi objekti (mlin, suhozidine, raskrivene kućice i dr.) *(ugovor od 01.10.1709. nalazi se u seriji „Osobni spisi obitelji Banchetti“, sign. 1.1)	1709. – 1759.	1
2.1.1.2	Riva odnosno lučica (<i>mandracchio</i>) u blizini kuće obitelji Banchetti	1733. – 1819.	
2.1.1.3	Zemljišta – Rastovice (<i>Hrastovizze / Rastovize</i>)	1740. – 1775.	
2.1.1.4	Dvorište i vrt (u Tisnome?)	1749., 1758.	
2.1.1.5	Zemljište – lokalitet „Pod veliko selo“	18. 4. 1758.	
2.1.1.6	Zemljište – lokalitet Gomilica	6. 8. 1784.	
2.1.1.7	Zemljišta – lokalitet Plasine	1826., 1829.	
2.1.1.8	Zemljište – lokalitet <i>Tisch</i>	22. 2. 1836.	
2.1.2	Zemljišta u Jezerima na otoku Murteru		
2.1.2.1	Zemljište na rivi	15. 4. 1705.	1
2.1.2.2	Zemljište – lokalitet Jurjev Stan (<i>Giurjev Stan</i>)	15. 6. 1716.	
2.1.2.3	Zemljište – lokalitet Jezero (<i>Giesero / Sopra Giesero</i>)	1716. – 1726.	
2.1.2.4	Zemljište – lokaliteti Južnje strane (<i>Giuzgne strane</i>) i Goričina	1717., 1719.	
2.1.2.5	Zemljišta – lokalitet Koromašnica (<i>Nad Coromaznizu / Sotto Coromacnizza / Coromacniza / Coromasnizza / Coromazna</i>)	1717. – 1782.	
2.1.2.6	Zemljišta – lokalitet Poljana (Poljane), Poljanice (u jednom uvezanom dokumentu, osim zemljišta u Poljani, navedena su i zemljišta na lokalitetima Lovišća Koromašnica i Vlaka, kao i vrt u blizini kuće u Jezerima te dio obale u Tisnom)	1717. – 1786.	
2.1.2.7	Zemljišta – lokalitet Rastovčine	1717. – 1803.	
2.1.2.8	Ugovor o kupovini dijela kuće u luci	9. 6. 1723.	

2.1.2.9	Zemljišta – lokalitet Pisčak (<i>Pischiach</i>)	1723. – 1764.	1
2.1.2.10	Zemljište – lokalitet Nugalj (<i>Nugagl</i>)	26. 4. 1725.	
2.1.2.11	Zemljišta – lokalitet Ripica / Hripica	1728. – 1786.	
2.1.2.12	Zemljišta – lokalitet Hertaz / Ertaz	1732. – 1791.	
2.1.2.13	Zemljišta – lokalitet Vršak, Pod vršak Za Vršak; u jednom ugovoru (od 22. veljače 1754.) navedeno je i zemljište na lokalitetu Kučine (<i>Chuchijne / Chuchjne</i>)	1733. – 1796.	
2.1.2.14	Zemljište – lokalitet Goričina	25. 4. 1741.	
2.1.2.15	Zemljište – lokalitet Široka	1743., 1786.	
2.1.2.16	Zemljišta – lokalitet Gnoine	19. 2. 1748.	
2.1.2.17	Zemljišta – lokalitet Zabroščica u Lovišću (<i>Zabroschizza in Lovischie</i>)	1752. – 1755.	
2.1.2.18	Zemljišta – lokalitet Visoka	25. 10. 1753.	
2.1.2.19	Zemljište – lokalitet <i>Arbas Plechie</i>	23. 2. 1754.	
2.1.2.20	Zemljište – lokalitet Kamenar	23. 2. 1754.	
2.1.2.21	Zemljište – lokalitet Glavatac	3. 3. 1754.	
2.1.2.22	Zemljište – lokalitet Jasenovac, Lovišća	29. 4. 1757.	
2.1.2.23	Zemljišta – lokalitet Krč / Krči	1757. – 1764.	
2.1.2.24	Zemljišta – lokalitet Laz	1757. – 1770.	
2.1.2.25	Zemljišta – lokalitet Kosmač	2. 5. 1772. 23. 2. 1754.	
2.1.2.26	Zemljišta – lokalitet Lovišća	1782. – 1783.	
2.1.2.27	Zemljište – lokalitet Miščavrh (<i>Mischiaverh</i>)	18. 3. 1783.	
2.1.2.28	Zemljište – lokalitet Dražice	30. 4. 1783.	
2.1.2.29	Dio rive u blizini kuće Antonija Banchettija	13. 5. 1789.	
2.1.2.30	Zemljište – lokalitet Njivice	13. 1. 1804.	
2.1.2.31	Zemljišta – lokaliteti Lončarine i Raskrižje	8. 3. 1804.	
2.1.2.32	Maslinik – lokalitet Jamine	23. 1. 1816.	
2.1.2.33	Zemljište – lokalitet Glavičine	11. 2. 1841.	
2.2	Dokumentacija o sklapanju i uređenju kolonatskih odnosa (Obrađivač – lokalitet)		2
2.2.1	Odluka šibenskoga kneza Iseppa Priulija vezana za obveze kolona prema vlasniku zemlje Andrei Banchettiju	28. 6. 1729.	
2.2.2	Ivan Klapov – Poljane	29. 4. 1757.	
2.2.3	Jakov Frfin (<i>Ferfin</i>) – Koromašnica (Jezera)	29. 4. 1757.	
2.2.4	Stipan Bračanov zvani Karlov – Glavičine	30. 4. 1757.	

2.2.5	Nikola Smoljin pok. Tome, Filip i Ivan Smoljin pok. Ivana – <i>Hertaz</i> i <i>Podguschie</i> (Jezera)	30. 4. 1783.	2
2.2.6	Mate Bračanov	2. 5. 1783.	
2.2.7	Ivan Katin zvani Matov – Mišnjak, Vršak, Pišćak i Glavičine (Jezera)	17. 5. 1783.	
2.2.8	Bartol Bračanov – Gnjoina (Jezera)	29. 7. 1785.	
2.2.9	Šimun Crvelin – Glavičina (Jezera)	29. 7. 1785.	
2.2.10	Jakov Vukasov – Glavac (<i>Glavaz</i>) Jezera	29. 7. 1785.	
2.2.11	Mateša Bračanov – Hripica (Jezera)	31. 7. 1785.	
2.2.12	Bortolo Milin – <i>Sopra Glavicine</i> (Jezera)	31. 7. 1785.	
2.2.13	Ivan Milin – Pišćak (Jezera)	31. 7. 1785.	
2.2.14	Petar i Ivan Klarić – <i>Arbasplechie</i> (Jezera)	31. 7. 1785.	
2.2.15	Toma Tomičev – ? nečitko (Jezera)	31. 7. 1785.	
2.2.16	Šimun Arbanas – Kod Bora, Požari	18. 3. 1804. 22. 6. 1837.	
2.2.17	Ivan Pirija – Pod Vršak	17. 5. 1815.	
2.2.18	Jakov Vukas – Poljana i Lovišća	10. 6. 1815. 10. 6. 1816.	
2.2.19	Mate Pavin – Nad Glavičine	16. 6. 1816.	
2.2.20	Mikula Brničev – Koromašnica (Jezera)	16. 7. 1816. 24. 11. 1837.	
2.2.21	Marko Miatov, Mate i Abram Miatov – <i>Sotto San Constazo</i> i Tučarine (Jezera)	30. 9. 1816. 30. 4. 1830.	
2.2.22	Petar Pirija – Jamine (Jezera)	17.10. 1816.	
2.2.23	Petar Jelin (<i>Gelin</i>) – Pišćaci (<i>Pischiazze</i>), Jezera	20. 4. 1820. 24. 4. 1830.	
2.2.24	Tommaso Besse? – Koromašnica (Jezera)	27. 4. 1830. 1. 9. 1837.	
2.2.25	Ivan Klarin – Tučarine i Njivice (Jezerima)	30. 4. 1830.	
2.2.26	Blaž Klapov – Pod Vršak (Jezera)	30. 4. 1830.	
2.2.27	Toma Tomin – Pod Vršak (Jezera)	30. 4. 1830.	
2.2.28	Ivan Radin – Ripice (Jezera)	30. 4. 1830.	
2.2.29	Giovanni Roste? – Drakovci (Jezera)	30. 4. 1830.	
2.2.30	Anica pok. Ivana Paduanova – Miščavrh, Drakovci i Tučarine (Jezera)	30. 4. 1830. – 6. 11. 1831.	
2.2.31	Roko Matov – Glavičine (Jezera)	1. 5. 1830.	
2.2.32	Ivan Bilanov – <i>Pogliana Grande</i> (Jezera)	10. 5. 1830.	
2.2.33	Ivan Brničev (<i>Bernichiev</i>) – Gušć (Jezera)	10. 5. 1830.	
2.2.34	Šime Milin – Podvršak (Jezera)	10. 5. 1830.	

2.2.35	Gašpar Carev – Glavičina i Gušč (Jezerca)	10. 5. 1830.	2
2.2.36	Ante Milin – <i>Pogliana Grande</i> (Jezerca)	10. 5. 1830.	
2.2.37	Tadija Klapov – Poljana (Jezerca)	10. 5. 1830.	
2.2.38	Grgo Petrinov – Poljana (Jezerca)	16. 5. 1830.	
2.2.39	Ive Radin – Ripica	22. 6. 1837.	
2.2.40	Roko Brnić – Koromašnica (Jezerca)	13. 9. 1837.	
2.2.41	Mate Friganov zvani Beše – Kosmač (<i>Cosmaz</i>) u Jezerima	28. 12. 18?? (nečitko)	
2.3	Razni imovinsko-pravni dokumenti		
2.3.1	Spis vezan za gradnju zida; Andrea Banchetti i Šimun Crvelin	11. 10. 1712.	2
2.3.2	Dokument vezan za potpisivanje ugovora za zemljište na lokalitetu Požare; Bare Zuzin zvani Pavin – Andrea Banchetti	11. 3. 1726.	
2.3.3	Bilješka vezana za zid koji dijele Andrea Banchetti i Jadre Grgurinov	23. 10. 1731.	
2.3.4	Odluka Girolama Querinija, generalnog providura za Dalmaciju i Albaniju, vezana za sprječavanje štete prouzročene od strane lokalnog stanovništva na imanju Antonija Banchettija, na lokalitetu Rastovice, odnosno Divojaški most (<i>Divoiaschi most</i>); u prilogu i prijepis dopisa	20. 5. 1742.	
2.3.5	Dopis Pietra ? (nečitko) vezan za određene imovinske poslove	21. 3. 1744.	
2.3.6	Ugovor o hipoteci za zemljište na lokalitetu Začela (<i>Zacella</i>): Ante i Jure Veldini – Antonio Banchetti	26. 4. 1744.	
2.3.7	Spis vezan za nagodbu oko konobe; braća Banchetti – Pavao i Toma Crvelinov (dva primjerka)	17. 9. 1744.	
2.3.8	Uvezani sveščić sa zapisima o imovinsko-pravnim poslovima s Martinom Lapčićem zvanim Čuzelin iz Tisnoga i njegovim nasljednicima	1747. – 1803.	
2.3.9	Dopis šibenskoga kneza Vicenza Foscarinija vezan za prodaju ulja u trgovini Antonija Banchettija i Antonija Manzonija	5. 3. 1750.	

2.3.10	Dokument vezan za potpisivanje ugovora za kupovinu zemljišta s Markom Karlovim	22. 1. 1753.	2
2.3.11	Ugovor vezan za dogradnju dvaju magazina na obali u Šibeniku	4. 3. 1755.	
2.3.12	Dopis javnog bilježnika Lorenza Antonija Cortelinija vezan za dugovanje Mate Milina braći Banchetti	8. 7. 1755.	
2.3.13	Dopis javnog bilježnika Lorenza Antonija Cortelinija vezan za dugovanje Mate Brnićeva braći Banchetti	8. 7. 1755.	
2.3.14	Pismo javnog bilježnika Lorenza Antonija Cortelinija upućeno Antoniju (Marc'Antoniju) Banchettiju i prilog	7. 7. 1757.	
2.3.15	Dokumenti o hipoteci za kuću na obali u Jezerima; Šimun Stipanov zvani Farfin, Toma Farfin, Agostin Mori	26. 1. 1764. 4. 4. 1764.	
2.3.16	Dokument vezan za nagodbu između Jose Brnićeva? i braće Banchetti – oko izgradnje u marini u Jezerima	1. 5. 1780.	
2.3.17	Spis vezan za odštetu koju Ive Radin duguje Giuseppeu Banchettiju za sječu stabala maslina na lokalitetima Frfin Krč (<i>Farfin Kerz</i>) i Koromašnica	21. 8. 1801.	
2.3.18	Ovjereni prijepis priznanica Giuseppeu Banchettiju za davanje pozajmice Gradu Šibeniku u iznosu od 2400 venecijanskih lira (<i>prestito forzato</i>), koja je bila naređena odlukom Guvernera Dalmacije i u prilogu dopis koji u ime Giuseppea Banchettija potpisuje njegov sin Tommaso	20. 3. 1810. 27. 8. 1811.	
2.3.19	Spis vezan za dostavu dokumenta kojim se potvrđuje posudba novca od strane Andree Banchettija višim vlastima	29. 4. 1816.	
2.3.20	Dokumentacija vezana za spor s Antom Cervelinom iz Jezera radi štete prouzročene ispašom njegovih životinja na terenima obitelji Banchetti – lokaliteti Pod Vršak, Poljana i Gušč	travanj – lipanj 1822.	
2.3.21	Sudski dopisi vezani za naknadu poljske štete počinjene obitelji Banchetti	16. 3. 1825. 17. 9. 1825.	
2.3.22	Izjava stolara Vincenza Spera vezana za gradnju dviju prostorija na granici imanja Antonija Galbianija i Andree Banchettija	15. 6. 1831.	

Signatura: HR-DAZD-509/3
Naslov: Poslovni spisi Tommasa Banchettija
Vremenski raspon: 1810./1828.
Količina: 0,01 d/m
Razina opisa: serija

Signatura	Naslov arhivske jedinice / Sadržaj	Vremenska oznaka	Tehnička jedinica
3.1	Dopis vezan za imenovanje Tommasa Banchettija kapetanom starješinom (<i>capitano anziano</i>) Općine Tisno	1. 8. 1810.	2
3.2	Odluka o imenovanju Tommasa Banchettija načelnikom Općine Tisno, te imenovanju Giovannija Gelpija za njegovog zamjenika	30. 11. 1811.	
3.3	Dopis Tommasa Banchettija upućen generalu Collairtu, zapovjedniku 2. Ilirske divizije, vezan za obranu Betine od napada gusara (franc.)	travanj 1812.	
3.4	Izvadak rješenja o imenovanju Tommasa Banchettija satnikom streljačke postrojbe u Tisnom 3. bataljuna Nacionalne garde Dalmacije (franc.)	10. 6. 1812.	
3.5	Odluka o imenovanju članova općinske uprave i vijeća u Tisnom pri čemu se ujedno potvrđuje funkcija načelnika Tommasu Banchettiju; u prilogu ovjereni prijepis dekreta i popis imenovanih dužnosnika (tal./franc.)	13. 5. 1813.	
3.6	Pismo zahvale namjesnika Dalmacije upućeno Tommasu Banchettiju, načelniku Tisnog za održavanje reda u Općini	6. 9. 1813.	
3.7	Odluka o imenovanju Tomassa Banchettija načelnikom Općine Tisno	1. 9. 1823.	
3.8	Dopis vezan za primopredaju ureda načelnika Općine Tisno Petru Katunariću, koji je službu preuzeo nakon smrti dotadašnjeg načelnika Tommasa Banchettija	24. 4. 1828.	

Signatura: HR-DAZD-509/4
Naslov: Poslovni spisi Ivana Matkovića
Vremenski raspon: 1828./1865.
Količina: 0,02 d/m
Razina opisa: serija

Signatura	Naslov arhivske jedinice / Sadržaj	Vremenska oznaka	Tehnička jedinica
4.1	Spis o imenovanju za privremenog sanitarnog zastupnika treće klase u Vodicama	29. 10. 1828.	2
4.2	Spis o produženju službe u Vodicama	24. 10. 1829.	
4.3	Spis o imenovanju za aktivnog sanitarnog zastupnika u Vodicama	22. 11. 1830.	
4.4	Nekoliko uvezanih spisa vezanih za poslove sanitarnog zastupnika	1837. – 1845.	
4.5	Dopisi vezani za predaju službe carinskog kontrolora	19. 9. 1840. 23. 9. 1840.	
4.6	Pismo Petra Matkovića upućeno sinu Ivanu	28. 11. 1841.	
4.7	Dopis o premještanju sanitarnog zastupnika Ivana Matkovića sa službe u Vodicama na službu u Tisno	15. 4. 1842.	
4.8	Dopisi vezani za zahvalu Ivanu Matkoviću i općinskom pisaru za pružanje pomoći prilikom nasukavanja broda	17. 6. 1845. 7. 7. 1845.	
4.9	Koncept sudskog spisa (<i>Inclita I. R. Pretura</i>)	13. 2. 1847.?	
4.10	Spisi vezani za odsustvo s posla	1847. – 1849.	
4.11	Dopis i koncept vezan za dodjelu primanja - <i>soldo di quiescenza</i>	23. 11. 1849.	
4.12	Nekoliko uvezanih spisa o imenovanju na različite službe, među kojima i imenovanje za načelnika Tisnoga	6. 3. 1850. – 8. 10. 1855.	
4.13	Poziv za dolazak u Okružno poglavarstvo	26. 10. 1853.	
4.14	Sudski dopisi naslovljeni na Ivana Matkovića, načelnika Tisnoga	27. 11. 1855. 30. 11. 1855.	
4.15	Zamolba upućena austrijskom caru Ferdinandu I. za primanje sina na vojni institut	08. 10. 1859.	
4.16	Dopis Okružnog poglavarstva sa zahvalom Ministarstva za jednu intervenciju smirivanja nereda	31. 5. 1862.	
4.17	Dopis Financijskog ravnateljstva vezan za upoznavanje s važećim carinskim i sanitarnim normama	10. 5. 1865.	

Signatura: HR-DAZD-509/5
Naslov: Imovinsko-pravni spisi obitelji Banovac
Vremenski raspon: 1740./1791.
Količina: 0,01 d/m
Razina opisa: serija

Signatura	Naslov arhivske jedinice / Sadržaj	Vremenska oznaka	Tehnička jedinica
5.1	Ugovor vezan za kupovinu stabala maslina; kupac Ivan Banovac	2. 4. 1740.	2
5.2	Ugovor vezan na zemljište na lokalitetu Poljana (<i>Pogliana</i>) u Jezerima; kupci braća Nadal i Jeronim Banovac	10. 3. 1754.	
5.3	Ugovor vezan za zemljište na lokalitetu Jamine u Jezerima; kupci braća Nadal i Jeronim Banovac	10. 3. 1754.	
5.4	Ugovor vezan za zemljište, na lokalitetu Južnje strane (<i>Giugne strane</i>); kupci Nadal i Jeronim Banovac	10. 3. 1754.	
5.5	Ugovor vezan za zemljište na lokalitetu Gušća (<i>Guschia</i>); kupci braća Nadal i Jeronim Banovac	19. 3. 1754.	
5.6	Ugovor vezan za zemljište na lokalitetu Jamine; kupci Nadal i Jeronim Banovac	26. 5. 1755.	
5.7	Ugovor vezan za zemljište na lokalitetu <i>Michia Vars</i> ; kupci Nadal i Jeronim Banovac	01.06.1755.	
5.8	Ugovor vezan za zemljište na lokalitetu Poljana u Jezerima; kupac Nadal Banovac	07. 3. 1778.	
5.9	Ugovor vezan za zemljište blizu crkve Sv. Roka; kupac Nadal Banovac	1. 8. 1782.	
5.10	Ugovor vezan za zemljište na lokalitetu <i>Mischia Vers</i> ; kupac Nadal Banovac	2. 8. 1782.	
5.11	Ugovor vezan za zemljište na lokalitetu Drakovci; kupac Nadal Banovac	13. 2. 1783.	
5.12	Ugovor vezan za zemljište na lokalitetu Drakovci u Jezerima; kupac Nadal Banovac pok. Ivana	6. 3. 1785.	
5.13	Kreditni ugovor (<i>livello francabile</i>) za zemljišta u Jezerima; Nadal Banovac – Giuseppe Banchetti	1. 9 .1791.	

Signatura: HR-DAZD-509/6
Naslov: Razno
Vremenski raspon: 1682./1809.
Količina: 0,01 d/m
Razina opisa: serija

Signatura	Naslov arhivske jedinice / Sadržaj	Vremenska oznaka	Tehnička jedinica
6.1	Spis vezan za prodaju zemljišta: mons. Cristoforo Galzigna, kanonik – Francesco Soppe Papali, te dva povezana spisa iz 1727. godine	16. 1. 1682. – 26. 4. 1727.	2
6.2	Teško čitljiv spis	18. 3. 1697.	
6.3	Spis vezan za zemljište na lokalitetu Nad Koromašnica; Pave Pavin – Marco Bolognino; (Andrea Banchetti potpisan je kao svjedok)	1. 6. 1700.	
6.4	Kupoprodajni ugovor: Luka i Zuanne Bortolazzi – Marco Bolognino	6. 8. 1702. ?. 10. 1709.	
6.5	Ugovor vezan za prodaju terena na lokalitetu Rastovice (<i>Hrastovize</i>) u Tisnome radi nepodmirenih prinosa za biskupsku menzu; Michiel Semonich – Domenico Callegari, šibenski biskup	6. 12. 1708.	
6.6	Proglas s naslovom <i>Virtù vera, Fedeltà e Costanza; Il Popolo Veronese</i> , koji se odnosi na ustanak građana u Veroni protiv francuskih okupatora 1797. godine poznat kao <i>Pasque veronesi</i>	1797.	
6.7	Prijepis oporuke Cosma, sina pok. Francesca Marie Morija iz Padove koji je preminuo 1803. g.; Cosmo Mori bio je brat Gregorija Morija, supruga Giovanne/Zanette Banchetti	8. 2. 1803.	
6.8	Dopis Andree Banchettija upućen Kažimiru Draganiću Vrančiću	27. 7. 1809.	

IZVORI I LITERATURA

Arhivski izvori:

Arhiv Župe Sv. Duha u Tisnome (Hrvatska)

Matične knjige

Anagrafi – *Status animarum*

Biskupijski arhiv Šibenik (Hrvatska)

HR-BAŠ-79 Zbirka anagrafa 1684./1895.

Državni arhiv u Zadru (Hrvatska)

HR-DAZD-88 Vlada/Namjesništvo za Dalmaciju (1814. – 1918.)

HR-DAZD-509 Obitelj Banchetti (1697. – 1865.)

Službena glasila i tisak:

Almanacco della Dalmazia per l'anno... 1830. – 1838. Zara: Tipografia Demarchi / Tipografia dei Fratelli Battara, 1830. – 1838.

Almanacco provinciale della Dalmazia per l'anno... 1822. – 1823., 1825. Zara: Stamperia Governiale, 1822. – 1825.

Manuale del Regno di Dalmazia per l'anno... 1871. – 1879. Zara: Tipografia Fratelli Battara / Tipografia di Giovanni Woditzka / Librajo-editore Lorenzo Mazzanti, 1871. – 1879.

Schematismo dell'Imp. regio governo della Dalmazia per l'anno... 1839. – 1841. Zara: Tipografia Fratelli Battara, 1839. – 1841.

Schematismo provinciale della Dalmazia (per l'anno)... 1824., 1826. – 1829., Zara: Dalla Stamperia Governiale (di Gio: Demarchi), 1824. – 1829.

Šibenski list (Šibenik), 1954.

Literatura:

Alachevich, Angelico. „La tipografia Artale”. *Il Dalmatino* 64 (1940), 41-47.

Artale, Spiridone. *Nel cinquantesimo anniversario della morte di Niccolò Tommaseo: ricordi personali*. Zara: S. Artale, 1924.

Buchberger, Milovan. „Skice za portret tišnjanske porodice Mazzura”. *Gordogan* 31–32 (2015), 60–75.

„Città di Ponte San Pietro, Provincia di Bergamo. Cenni storici”. *Comune Ponte San Pietro*. Pristupljeno 18. 5. 2023. <https://www.comune.pontesanpietro.bg.it/territorio/cenni-storici/>.

Colić, Ante. *Iz prošlosti Tisnoga*. Šibenik: Ante Colić, 1980.

Ćuzela, Josip; Šprljan, Ivo. *Otok Murter: pogled na baštinu*. Tisno: Općina Tisno, 2019.

Granić, Miroslav. „Popis plemića grada Nina iz 1817. godine”. *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti* 32 (2014), 199–244.

Juran, Kristijan. „Popis povijesnih toponima iz arhivske građe”. *Toponimija otoka Murtera*, gl. ur. Vladimir Skračić, 229–266. Zadar: Sveučilište u Zadru, Centar za onomastička istraživanja, 2010.

Juran, Kristijan. *Otok Murter u 16. i 17. stoljeću*. Murter: Narodna knjižnica i čitaonica Murter: Ogranak Matice hrvatske Murter, 2017.

Kaer, Pietro. *Santuario della Madonna di Caravaggio nella borgata di Stretto sull'isola di Morter in Dalmazia*. Treviso: Tipografia Messaggi, 1897.

Kolanović, Josip, ur. *Vodič Državnoga arhiva u Zadru*. Zadar: Državni arhiv u Zadru, 2014.

Maironi da Ponte, Gio. *Dizionario otopografico o sia storico-politico-naturale della provincia bergamasca*, Volume III. Bergamo: Stamperia Mazzoleni, 1820.

Oscar, Paolo; Belotti, Oreste. *Atlante storico del territorio bergamasco. Geografia delle circoscrizioni comunali e sovracomunali dalla fine del XIV secolo ad oggi*. Bergamo: Provincia di Bergamo, 2000.

Pavlov, Branko. „Tisno i Tišnjani kroz stoljeća”. *Narodna knjižnica i čitaonica Tisno*. Pristupljeno 18. 5. 2023. <http://www.nkc-tisno.hr/index.php/novosti/400-tisno-i-tisnjani-kroz-stoljeca>.

Peričić, Šime. „Prilog poznavanju brodarstva i pomorske trgovine šibenske regije u XVIII stoljeću”. *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* 7 (1975), 187–218.

Perović, Anamaria. *HR-AZDN-509 Obitelj Banchetti 1697. – 1865., analitički inventar*. Zadar: Državni arhiv u Zadru, 2023.

Procacci, Giuliano. *Povijest Talijana*. Zagreb: Barbat, 1996.

Stošić, Krsto. *Varoška župa u Šibeniku. Povijesne crte*. Šibenik: Tiskara Kačić, 1932.

Stošić, Krsto. *Sela šibenskoga kotara*. Šibenik: Tiskara Kačić, 1941.

The Banchetti family from Tisno and its archival fonds

Summary

The paper describes the Banchetti family, which moved from northern Italy to the Šibenik area in the late 17th century. Having settled in Tisno on the Island of Murter, as one of the leading economic actors and an engaged participant in public events of the 18th and first half of the 19th century, it has left an indelible mark on the development of the town. The work also presents the archival fonds of the family stored in the State Archives in Zadar, whose material contains records that allow for the creation of a complete sequence of family relations through five generations. Although it is a small-scale fonds with predominantly property and legal documentation and only a small number of personal files, the material represents a very valuable source, both for insight into the family's affairs and for complementing the history of Tisno. The files enable a detailed reconstruction of the genealogical sequence and insight into the affairs of the Banchetti family. Certain documents contain information relevant for the study of the earliest organization of the municipal administration, while the files regulating land property issues contain the names of numerous localities that provide valuable data for onomastic research in the area of the Murter settlements of Tisno and Jezera.

Keywords: Banchetti family, Murter, Tisno, Jezera, Šibenik, northern Italy, 16th - 20th century, family archival fond, property and legal documents, sales contracts